

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frankova ul. 6/1. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste pošiljke. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. Pov. čla. pčni. n. rest. je peti. vrste. Inse. k po. sebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Möderndorferjev slučaj in ločitev prosvetne uprave od državne politične uprave.

Posebno jasno se vidi v sedanjem Möderndorferjevem slučaju, kako kvarno je, da je učitelstvo odvisno od politične državne uprave v personalnih zadevah.

Predpričani smo, da bi vse drugače presojali zadevo, če bi bilo učitelstvo odvisno samo od prosvetne uprave. Prišli bi pri tem samo res strokovni in službeni oziri v poštev pri presoianju učitelstva in pri premeščanju bi predstojniki iz učiteljske stroke vse drugače gledali na posamezne slučaje. Ker oni poznajo notranje učiteljevo delovanje in ne gledajo na učitelja tudi v izvenšolskem delu kot na filistrskega uradnika iz sedvoine dobe.

Posebno v današnji dobi, v nacionalni državi ima učitelj vse druga polje in nalogo pri izvenšolskem delu ter se ga ne more meriti z istim metrom, kakor državno uradništvo v splošnem, posebno pa ne po predvoinih metodah.

Visoka pesem, ki in vobele o nalogah učitelstva vedno uradni in politični krogi, dobiva v praksi vse drugo lice kakor mu in predpisuje teorija.

Od učitelja zahtevajo, da deluje v interesu ljudstva med katerim prebiva, da je voditelj naroda, da posveča pažnjo občini v kateri živi, da se bori za ljudske pravice itd. itd. Lepi ideali!

Ko se na prične učitelj udeleževati, ko dobi z delom ugled in veljavo med ljudstvom za katerega se žrtvuje, ko se posluži svojih državljanskih pravic in se prične uveljavljati izven šole tudi kot državljan tedaj — lop, lop no niem s strani naših »dobrih« državljanov in tudi »vplivnih« nedržavljanov. Še vedno se gleda na učitelja kot na brezpravno raio, ki mora biti izpostavljena vsakomur in ne sme črhiniti, če tudi se mu dela krivica.

Sv. Birokracij — naš patron.

Vsak srednjeveški ceh je imel svojega zaščitnika v nebesih, katerega spomin so slovesno praznovali na zemlji.

Lepa navada praznovanja »od« raznih patronov se je ohranila in tako živi med nami nekoliko starih tradicij, ki niso sicer povsem v skladu z našo hipermodernostjo, a tvorijo kljub temu prijetno razvedrilo in oddih po težkih dneh borbe za ljubi kruhek.

Nedolžno mladiku nam ščiti sv. Alojzij — a nas je vzel v varstvo v pra-

Taka je današnja doba!

Tedaj se prične izvajati zaradi izvenslužbenih zadev službene konsekvence in visoka pesem o »učitelju« pionirju prosvete« se izpremeni v žalostno karikaturu in veliko laž, ki ubije v noedincih sproti vsak pojav samoniklega učitelja bodočnosti, učitelja pionirja prosvete učitelja voditelja naroda učitelja, ki samostojno misli.

Današnja doba in »hofratska« družba hoče še vedno imeti učitelja pohlevnega in ponižnega hlapca: politiki »hofrati« ne prenesejo učiteljeve samostojnosti in im je ista na poti. V svojo službo da si ga zaslužilo, si zna pridobiti vse.

Dokler je bilo učitelstvo odvisno samo od prosvetne uprave — kar je bilo žal le malo časa po prevratu — je našel učitelj — kulturni in javni delavec vsaj malo razumevanja za umeševanje javnega dela, otesnjenost je na to umevanje z zopetno podreditvijo učitelstva politični državni upravi.

Zato je naš klic po popolni ločitvi prosvetne uprave od politične državne uprave povsem na mestu in opravičljiv in obnoviti ga moramo zopet ob Möderndorferjevem slučaju ter obnovljati toliko časa, da prodre in zmaga, kajti to zahteva lenša bodočnost učiteljskega stanu, to zahteva osamosvojitve učiteljskega stanu, to zahteva svoboda učiteljskega delovanja, ki jo mora dobiti tisti stan pri izvenšolskem delu, ako hoče postati res pionir naroda.

Zgodovina bo drugače presojala delovanje učitelstva, kakor ga presoja današnja »hofratska« družba.

In ko nanači ta dan, bo zgodovina kazala s sramoto tudi na Möderndorferjev slučaj!

tiki ne vobisani sveti Birokracij

Koliko sitnosti je stresal svoje dni, ko se je vnezgled na Dunaju, pri nas, koliko smešnih, a tudi resnih konfliktov je povzročal tudi po Prusiji, ki nam je bila vzgled reda in discipline.

Svetovna vojna je iztrgala naše pokrajine iz njegovega obseja. Oddahnili smo se. Nesrečni okornež se je izšel in niti z daleka si nismo domišljali, da bi se umešili naiti na svetni še kak njegov potomec!

hočejo narisati, posebno če so malo boli sestavljeni, izrezani ali vsrkani. Res bi rekli, da se nče to učenci kasneje v obrtnih šolah ali glavno, splošno morajo pa že znati v osmem razredu, saj razvijamo boli poglabljeno že od šestega razreda dalje, seveda sistematično.

Prav leno so podane škatle, toda notri ni, kako priti do zaželenosti.

Res, da človek, ki vse to obvlada, podaja boli z viška, ker je namenil knjigo učitelstvu, ki ima že precejšnje izobrazbo; premisliti moramo pa vsestransko: Učitelstvo je zadobilo vse potrebno na učiteljski. Kdor je imel večje veselje do risanja si je boli zapomnil, drugi manj, kdor je risal tudi dalje, je boli zasledoval ter se izpopolnjeval v tem tudi, ko je že učitelj med tem ko dotični, kateri ne čuti pravega veselja oziroma možnosti do risanja, ne prime rad dela v roke in noda, če je kak sestavljeniša stvar v izdelek tovarišu, ki ima večje veselje oziroma v tem globokejšo obzore ter boljšo spretnost. Pomisliti pa moramo tudi, da ne riše učitelj samo na tablo, ali pa da predmet prerisati po naravi — brez razlage, ampak da mora pred učenci utemeljiti vsako črtico, zakaj tako in nič drugače! Koliko besed torej, kaka razlaga! In kie nai vse to črna: če je še morda niemu kaj megljeno, kako ho šele učencem...

Komaj smo se vselili v novo zgradbo naše sedanje domovine že je pokukal čez mejo njegov sorodnik — brat ali kali, tam od bregov Seine in Tibere. Zaliubljani v zapadno Evropo pridno prenašamo domov, kar se sploh prenese da in tako smo prenesli tudi tega čudaka.

Na stežai smo mu odprli vrata in zdaj deluje med nami. Piše in maže papir v misli, da nas bo prekvasil, da bo preobrazil našo leno domovino po vzorcu »prerojene« Italije in Francije.

Okrožnice, statistike, poročila, naredbes, odredbe, ukazi, naročila itd., vse lepo numerirane in datirane — preganjajo pohušanje v dolini Šentflorjanski, zatirajo preb in prejšno pozele, odstranjujejo razvade in navade in osrečujejo državljane s svojo globokomnostjo, ki na ni absolutna na mestu, kjer bi rabili prerojenja in preosnovo od temelja. In ta ploha spisov pada po nas dnevno. Deležni so teh dobrot vsi uradi.

Toda v našem šolstvu je to delovanje popolnoma brez vsakega zmisla.

S predpisi v debelini širini in dolžini črk, o številu ločil ne bo dvignjen promet, ne bo pomnožena kultura, ne bo sezidana nobena šola, ne bo obnovljena morala.

Tu v tem je ravno njegovo brezplodno delo. To je delo Sifzifovo, ki ne bo nikdar dovršeno.

Deveto leto smo že svobodni, a izmed vseh njegovih predpisov bi izbral bore malo res kaj vrednih odlokov.

V svetovni vojni nam je racionalna hrano in novzročil splošno bedo, zdaj kriči dohodke nameščencev in trinov in se udaia iluziji, da rešuje državo.

Na zeleni mizi se leno pišejo številke in ni težko naiti ravnesia v proračunih. Toda v praksi poiskati novih dohodkov za državo, tega ne zmoro in ne zna.

Zato so njegova poiasnila o štedenju nesev v oči za slepce — njegov trud za sanacijo državnih blagajn na delo ptiča noia ki skrivaj oč glavo v nesev ne vidi resničnih nevarnosti, ki pišejo kri našemu ljudstvu.

Nesrečni reformator predpisuje, kako moramo živeti varovati svoj stanovski ugled itd.

Ne pomisli pa, da nima danes nameščenec niti eksistenčnega minima za svoj obstoi.

Sai nas je sram, da si ne moremo kupiti najpotrebnejšega. Toda s svojimi predpisi nas ne bo oblekel.

Posebno pa so mu gorke cenjene tovarišice, ker je sv. Birokracij v pred-

Res, da žrtvuje učitelstvo veliko v izpopolnjevanje samega sebe s tem da si kupuje knjige tudi v današnji dobi, ki so razmeroma iako drage proti njegovi plači, ker blagajne krainih šolskih svetov so naičesče prazne ali imajo na vpostavljeni minimalne zneske, da gleda učitelstvo, kako bo dovtetneje nadalo snov tudi tako, v kateri morda ni tako doma, ali hoče, da bo vzgoil boljši umetnik kakor je sam. V veliko slučajih bi učitelj rad nadal učencem, toda pravih virov nima pri rokah, da bi se tuintam izpopolnil, kjer se mu zdi potrebno — in to nai bi bila tu naloga: dati učitelju vse opore, da se lahko povsod izpopolni, kjer to čuti, da mu je potrebno: ne boimo se torej razlage, ki je navidezno suhoparna, zdi se nam na hiser takrat, ko in rabimo! Elementarnost je še vedno omogočila vsem odnreti vrata do stonnic, po katerih so pride do zakladnic, enako drži i ob stonnicah niso za one, kateri ih ne rabilo, so na zato, da pride v si do zarie!

Nekaj priprave razvidimo v 2. šolskem letu, ki nai bo na še srednja, tako da se boli nagiba do narave, da učenec uvidi osnovno živali, kateri ne more drugače narediti, in slične predmete. Učenec se torej ne zde mučne, tu imamo pa že v mislih naslednje šolsko leto, ker kakor se gre učencu v 2. šolskem letu

pisih damske toalete zastarel. Prihaia iz Pariza, pa se na modo razume kot zaiee na hoben.

Parfum ga neprijetno draži, dasi je njegova domovina kakor sosedna Italija polna nairazličnejših pridomočkov za preganjanje neprijetnih dišav.

Črne kave po ministrstvih se je prenapil. Zato je nervozen, mogoče celo nevrasteničen. Hvalevredno je, da skrbi za zmanjšanje izdatkov raznih uradov, toda noben je slabi gospodinjii, ki skopari z žiricami.

S tem se je gotovo zameril raznim uvoznikom in dvomim prav resno da bi ga so trgovci, galanteriji in raznimi inozemskimi produkti volik v trgovsko in obrtno zbornico.

Mož je velepatriotičen. Koliko ničvrednih ali na le malovrednih kinov, reliefov slik in albumov nam je že priporočil. Omeniam le Almanah SHS itd.

Mož je literat in knjižničar. Ni je knjige, ni ga delca, ki zavleda luč sveta pri kakem beograjskem ali zagrebškem krivo- ali ravnonosem založniku, da ga ne priporoči vsem šolam kraljevine v nakup. Na Ljubljano se ozre precej porredko.

Šušljajo na okoli, da imamo kljub narodnemu in državnemu edinstvu dva ako ne celo tri Birokracije. Toda ugotoviti se to ne da, ker je pri nas strogo zabranjeno razmišljati o tem. Dela pa kažejo, da je v Ljubljani bolj izrazit »tip«, v Beogradu pa se dela boli po domače.

Sv. Birokracij je tudi zelo radodaren in dobrodelen. Za vse mogoče zbirke se zanima. Le filatelistov se ni še spomnil do zdi.

Zbiramo in zbiramo — oziroma mečemo v koš in vnovič mečemo — na ne povsod — a »On« nas bombardira z vedno novimi ukazi in nasveti. Statistika se množi, strani se polnijo poročil, je vedno več in to vse leno urejeno po nebrojnih fasciklih.

To bo smeja pri naših potomcih, ko bomo tega čudaka pokonali oziroma spravili v kak muzej, kjer ga bo onazovalo staro in mlado v pozni kakšnega srednjeveškega viteza.

Kaj na uspeh? Šolstvo propada, čeprav raste število stavb, uradi so izrabili avtoriteto. Ljudstvo za nezanimno v vse kar prihaja iz pisarn raznih oddelkov Javna varnost pada, morala se tudi ne dvira.

Splošne razmere se tudi ne boljšajo tako kakor bi se, če bi bilo mani birokratizma na več smisla za resno delo, več imenovanja problemov, ki se noraiaio

do živali, tako se nam gre do oblike, da se vtisne učencu v spomin vsai mimo-rede, reči moramo, da je gosp. Novak izvrstno porodil. Tako varno dela, tako enostavno, otroku v dušo segaioče, da vidi že zopet žival v vsaki vaši. Vidite, kako leno dela: naredi hišico, ptičico — iz prve lušči: poševnice, pravokotnice, iz ptičice elipse v raznih legah itd. — to je prav!

Vzel je ptičico, in narisal na tablo, učenci v risanke. Učenec ne vidi tukaj drugega, kakor ptičico. Učitelj jo pa sedaj razstavlja: trup, glavica, oko, noga, klunček — elinsa, krog poševnica oziroma navo: to se zdi učencu malo boli čudno, zakaj je na prvem mestu imenovan naibreie trup — učitelju se gre za razlago elipse. Ni se treba držati ravno tako strogo. Učenec vidi prvo glavico, ker ima največ bistvenih znakov — lahko in naredimo, potem se mu zdi iako važen klunček, na očesce, to so tiste privlačne stvari zani. Trupa ne vidi toliko nač na boli nozna, neroti — zato tudi trup na noga seveda! Tako torej razstavljam. Če hočemo iz neznanih oblik obravnavati novo, je najbolje, da vzamemo tak predmet, kateri ima že dotični del najbolj privlačen, da vemo, da mu bo že sam od sebe izmed vseh izstopil že brez našega novdarka — nadalje bo lahko. (Dalie prih.)

LISTEK.

ALBIN ČEBULAR:

Novakovo „Risanje“.

(Dalje.)

Taka stvarna razlaga nai bi bila podana vsai za glavne like, sai bi jih skoraj lahko našli vse na prstih ene roke, in to v tretjem šolskem letu, kjer šele lahko rečemo, da se prične pouk v risanju.

Isto bi povedali pri obravnavi perspektive. Narisal nam je zvezek brez pomožnih črt: ie na tudi tu podano enostransko. Koliko pomožnic mora imeti perspektivna prizma, ko obravnavamo perspektivo. Prav zadovoljni in hvaležni bi mu torej bili, če bi obravnaval perspektivno prizmo z vsemi pomožnicami, če ne z besedo, pa vsai s črtkasto sliko: naibolie bi na seveda bilo, da bi nodal s sliko in stvarno razlago, vsai v treh legah: v očesni, nad in pod očesni višini, ker tu se odigraio glavne izpremembe, kajti če obvlada človek, oziroma učenec to, ki je prednoroči višjega risanja, potem vemo, da bo znal risati vse. Pozleimo obrtnike, ali nimajo skoraj vsi oravka s tem: zidarii, kovači, ključavničarii, mizarji, kolarii itd. Ker niso nekateri dobro podkovani v risanju, kake preglavice im delajo predmeti, ko jih

kot posledica izpremenjenih državnih in gospodarskih razmer.

Ne rečem, da je vsak njegov odlok ničvreden — toda stiliziran je prevečkrat marsikateri tako — da a priori odbija.

Gospodje — brez naše duhovne obnove brez prerojenja, ki na mora temeljiti v vzroci od detinstva navzgor, ne bo vse skupaj nič. Škoda črnila in papirja Grešnike kaznuje drugim na prizanašate s podobnimi birokratskimi pisarniškimi izdelki.

Zakaj na se ne spomni sv. Birokracii dražine. Zakaj ne naše vrašanja cen — naivnejših živl in drugega.

Kako je to mogoče da so industrijski izdelki istih inozemskih tovarn v dveh sosednih državah tako različni v cenah da se izplača plačati vizume in vožnjo in se le enkrat obležiti. Bog ne daj, če me sliši carinarsko uho.

Čemu se sv. Birokraciji ne pobriga za dolžne nam razlike. O svojih dolžnostih smo že dovolj slišali — naj nam pove kaj o pravicah, ki nam gredo po ustavi.

Kam so izginile upraviteljske in ravnateljske naprade?

Kie so nagrade za honorarne — za prekomerne ure?

Kie tiči vzrok prepoznih nakazil po višic.

Kdo zadržuje upokojencem pokojnine?

Čemu so izšli Uslužbeni listi, čemu so osebne podpisnice?

Kdo je stihljal usodni ukrep, da moramo vložiti prošnjo za posmrtno izdati točno datum svoje smrti!

Tukai — podrežaj g. naš patron. Tu zastavi ves svoj vpliv, da ne bo kaka gospica morala za eno pro odsotnosti vlagati kolekovano prošnjo na predstojni urad.

Sicer so redki taki uradi a dobe se Tvoji častilci, ki dobesedno izvajajo Tvoje odredbe o tem.

Dovoli. Ohladila se mi je jeza nate, o veliki naš zaščitnik — coklia vsemu napredku.

Kadar pomočiš pero v tintnik, da napišeš nov odlok, premisli če je nujno potreben in spomni se, koliko odlokov nastane iz Tvojege enega, koliko gre napirja in koliko se porabi človeške energije, ki bi se dala n'odneje izrabiti.

V litanije Vseh svetnikov na vložimo učitelji in uradniki še eno prošnjo:

Sv. Birokracija reši nas o Gospod!

A. M.

Poštovani drugovi i drugarice!

Na zagrebačkom centralnom groblju sahranjen je god. 1892, prvak i vod hrvatskoga učiteljstva Ivan Filipović. Rodaci pokojnikovi postavili su na njegov grob čedan spomenik, koji je danas gotovo uništen. Kako nema nikoga od pokojnikova roda, tko bi spomenik obnovio te se valja bojati, da će uskoro nestati svake vidljive oznake, gdje je veliki naš vod sahranjen, ne će se znati, gdje je mjesto koje je i danas jednako časno ne samo svakome hrvatskom, već i svakom srpskom i slovenskom učitelju.

To svakako ne bi smieli dopustiti oni učitelji Hrvati i Srbi, kojima je pokojni Ivan Filipović u natežim danima njihova rada, u natežim borbi za narodno održanje, bio duševni vod, koje je on nesamo nazivao u bratsku slovu i u zajednički rad za bolitak narodne škole i našega naroda, već ih je spremao svojim radom i za novo doba, koje je eto nastupilo, i u kojem su oni udruženi u jednoj narodnoj državi s braćom i drugovima istih osjećaja i istih težnja na slavenskom jugu. Sve institucije, što ih je pokojni Ivan Filipović osnovao, imale su svrhu, da služe jačanju staleške i narodne svijesti svega onoga učiteljstva, koje se oko njega sabiralo, i da ga vode u njegovu radu za prosvjetu i ujedinjenje naroda. To učiteljstvo valja da ovom prilikom dokaže, koliko poštiva i koliko mu je častna uspomena na njegovu vođu i preporoditelja, da da u tom spoznanju poradi oko toga, kako će vidljivim znakom svoju zahvalnost i svoj duboki pijetet i pred svojim nasljednicima pokazati.

Zato »Hrv. pedagoško - književni zbor« kao prva i naistarija institucija, što ju je pokojni Ivan Filipović osnovao, koja najvažljivije čuva neokaljanu uspomenu na svoga velikog osnivača i u nie-

govu duhu provodi po njemu određeni zadatak, ovim moli sve narodno učiteljstvo, da dokaže, koliko mu je uspomena na Ivana Filipovića sveta, da da pridonese svoji dio, kako bi se nad grobom prvaka našega učiteljstva mogao što prije podići novi i dostoini spomenik. Teška su doduše vremena, gdje učiteljstvo treba da s velikim oprezom radi oko oskrbe svojih porodica, ali kao što sav rad Ivana Filipovića tako i uspomena na njega pripada, svima nama, da zato nam ta žrtva ne smije biti teška. Što pridonosimo za njegovu uspomenu, te pridonosimo za sebe.

Drugovi, braćo! učinimo što možemo. Naše dielo bit će lijepo primljeno od sve naše javnosti: bit će iedan dokaz naše snage i sposobnosti kao i našega pijeteta za naše ljude, na će služiti na ponos cijelome staležu.

Pokažimo ovom prilikom svi, da u nama imade snage i osjećaja, da u nama imade volje, da u svojem radu slijedimo svoga velikog vođu! U našim učiteljskim skupštinama a i svakom drugom prilikom sjećajmo se ove naše dužnosti, da smo sigurni, da će u naiskorije vrijeme naša zamisao biti realizovana.

Novac (prinosi) za izgradnju spomenika molimo da se šalje »Hrv. pedagoško-književnom zboru« na ruke blagajnika Antuna Tumkla u Zagrebu. Prinosnici i prinosi bit će objavljeni na omotu pedagoške revije »Napredak«.

Molimo drugove i drugarice, koji rade u upravnim odborima učiteljskih društava, da objave članovima ovu molbu.

Iz sjednice upravnog odbora »Hrv. pedagoško-književnog zbora«. U Zagrebu, dne 5. lipnja 1926.

Predsjednik:

Josip Kirin v. r.

Tajnik:

Josip Škavić v. r.

„Prosvetni Glasnik“.

Ministrstvo prosvete izdala kot službeni organ »Prosvetni glasnik«, katerega morajo po odloku ministrstva prosvete naročiti vse šole in ki stane letno 120 Din. Odlok ministrstva prosvete, ki je ustavil »Osnovno Nastavo« je sicer obljubil, da bo »Prosvetni glasnik« brezplačno prejemala vsaka šola, toda prišlo je drugače.

Bodi kakor bodi, »Prosvetni glasnik« prihaja in krajni šolski sveti ga morajo plačati. Zato mislim, da je kritika lista katerega plačamo, dovoljena!

Dosedaj je izšlo 8 števil. Ogledimo si n. pr. vsebino 7. številke. »Odloki in razpisi« zavzema 15 strani. »Lične vesti« 21. »Oglasi, izpravke« 2 strani, 2 strani pa sta prazni. Približno enaka je vsebina vseh zvezkov. V 3. in 4. številki na pr. odpade na »Lične vesti« kar 46 strani.

Večina prostora v »Prosvetnem glasniku« je namenjena torej personalnim zadevam in ravno to je, česar se ne more odobravati, posebno v sedanjem času, ko je treba na vseh koncih štediti. Rad bi vedel, koga zanima, kdo je bil upokojen v Skoplin, kdo je bil nameščen v kakem zakotnem kraju Črne

gore ali na kdo v Južni Srbiji napreduje v osnovni plači. Gotovo tudi tovarišev v Makedoniji ali Sremu ne zanima, kdo pri nas napreduje v plači in kdo je bil nameščen tu ali tam. To vse že norei zvelmo iz dnevnega časopisa in iz »Učiteljskega Tovariša«. Ako se hočem o vsem tem natančno poučiti potem vzajem v roke »Službene Novine« ali »Uradni list«, ki vse to razplata. Ne vem zakaj se potem personalne zadeve še posebej tiskajo v »Prosvetnem glasniku«. Lahko torej rečemo, da so vse »Lične vesti« popolnoma nepotrebne.

Sedaj pa še »Odloki in razpisi«. Tudi izmed teh je mnogo takih, ki bi lahko izostali in niso pomembni za celo državo. N. pr. Osnivanje drugega mesta rimokatoliškega veroučitelja v Sisku — Narodna osnovna šola i pučka šola v Zemunu odvojene. — Otvoritev osnovne škole v Karlovcu za gradski prediel Banija itd. še cela vrsta! Razglašeni so dalje odloki, katere dobij itak vsaka šola potem svoje šolske oblasti.

(Dalej prih.)

Splošne vesti.

ZA DOSTOJEN TON KRITIKE!

Pravilno je stališče našega stanovskega glasila, da se ne spušča v brezplodne polemike z onimi, ki nim ni za stvar, ampak, ki v svojem užaljenem samoljublju iščejo in stikaio, kie bi našli kako porreško na naši strani in bi gotovo bili veseli vsakega nemsheha, ki bi ga doživelo sedanje vodstvo poverjeništvu: da bi ga porabili v svoje namene.

Ignoriranje napadov na mora najti svoje meje tam, kjer bi dal molk pogum k nadaljnjim napadom in podtikavanjem. Sai je metoda prozorna. Ker ne morejo verjeti, da se je naš stanovski pokret izvršil z notranjo nujnostjo, smatrajo v svoji zaslepljenosti, da je ta pokret delo dveh treh tovarišev, ki jih vodijo seveda »sebični naribi«. Treba je torej udariti na teh tovariših in jih moralno diskvalificirati pred učiteljstvom! Najprej so se spravili nad D'iminika, zdaj je menda prišel na vrsto tov. Mencin.

Z neverjetno drznostjo podtikaio negovemu referatu na celiski skupščini namene, ki jih ne bi mogel zaslediti v niem nakritičnejši poslušalec.

Tov. Mencinu se očita, da je na skupščini v Celju proglasil nacionalizem za preživel in da je slavil socializem. Očita pa se tov. Mencinu tudi nepatriotično mišljenje.

Prepričan sem, da se bo tov. Mencin sam branil in da bo poiskal resnico in dobil zadoščenje na ta ali oni način, vendar ne morem molčati, ko se gazi čast moža katerega delovanje v narodni in stanovski smeri opazujem in občudujem že izza časa mojih ljudskošolskih let — saj sem doma iz njegovega rodnega kraja. Trdno sem prepričan, da bodo ti kraji napadi naleteli na ogorčenje mi vseh tovariših, ki res poznajo Mencinovo delovanje, na naj bo to iz zadnjih ali iz prejšnjih let.

Ovornna večina celiske skupščine je z največjo pozornostjo sledila Mencinovim izjavam in im navdušeno pritrdjevala.

Naizrazitejši protideklaraši da celo možje ki so voditelji protideklaraškega gibanja, so izjavljali pred celim zborom da se popolnoma strinjajo z Mencinovimi izjavami.

Vprašam: Ali so vsi ti, torej cela skupščina s protideklaraši vred s tolikim aplavzom odobrvali slavospeve socializmu in pobijanju našesvetlejših točk naše ustave? Tega nač njihče ne bo trditi! Pač na mora vsak tovariš, ki je bil poslušal Mencinova izjavanja, priti do zaključka da je treba neverjetno velike drznosti če se boče javnost pred vsem na lastne tovariše nitati s takimi podtikavanji in sumničeni kakršne so naperili proti tovarišu Mencinu.

Pa bodi, da Mencinovo poimovanje nacionalizma mi povsem naše, priznati moramo vseeno, da se je tov. Mencin poglubil v našo nacionalno idejo kakor doslej malokdo, in da skuša ravno s stališča te ideje kot ideje vodnice rešiti vsa pereča naša vprašanja, med temi tudi socialna. V to nacionalno idejo na se je treba tako poglubit, da ne bomo poleg nje rabili nobene druge ideje-vodilnice, ampak da bo ta hkrati tudi demokratična, napredna in socialna.

Kdor pozna Mencinovo preteklost, si tega drugače itak misliti ne more.

Še eno: Tov. Mencin je član našega (mežiškega) društva in na naše društvo se s čisto prozornim namenom kaže, kot na nekako snezdo revolucionarcev. Ugotoviti moram, da je v našem društvu ravno radikalni (socialistični) element številčno našibkejši zastopan, saj sta v našem društvu samo dva socialista. (Dobershek in Möderndorfer).

Predsednik našega društva pa je organiziran v SDS, dočim je, kar je značilno, predsednik radovliškega društva, ki je edino izstopilo, kolikor mi je znano, organiziran socialist — kar na ne velja za očetek!

Kar se pa tiče narodnega in državnega edinstva, moram pribiti, da so mu oni, ki ga klasificirajo na formalistično dialektičski način, no mojem mnenju več škodovali nego koristili.

Sejanje sovražstva, podtikavanja ter osebni napadi, to vse mi še bilo in tudi nikoli ne bo v korist ideji edinstva. Jaz sicer nisem jurist, trdim na mirno, da nas bo združilo in spojilo v eden edinstven narod, kar je tudi, moj ideal, le faktično bratstvo, tudi do tistega, ki še dvomi o edinstvu v naši organizaciji

na predvsem resnično, iskreno in dosledno tovarišstvo. To bratstvo in tovarišstvo naj bo traino in ne samo od danes do jutri, kakor bi pač kazalo trenutno razpoloženje.

H koncu moram še ugotoviti, da smo se v boju za deklaracijo ves čas ogibali osebnih napadov. Vse smo obravnavali le iz načelnega stališča, sami pa smo morali prenašati marsikaka napolcevanja, sumničenia in podtikavanja sebičnih namenov. Ako smo dosedaj molčali, naj njihče ne sklepa, da bomo še nadalje vse mirno prenašali.

Rečem samo: Kdor se s takim orožjem bori, je moralno bitko že definitivno izgubil.

Janko Gačnik, Guštanj.

— Delo za šolski zakon. Komisija, ki ima nalogo sestaviti na podlagi osnutkov zakon, o osnovnih šolah, je izdala do 14. t. m. 120 členov zakona. Radi smrti g. Pašića je bilo delo prekinjeno, a sedaj se zopet nadaljuje. V komisiji so pomočnik ministrstva prosvete g. Dragomir Obradović, načelnik Oliša Elezović, referenti ministrstva, a od strani Učiteljskega Udruženja: g. Mih. Stanovjević, Josip Škavić, Milan Popović in Pavle Flere.

— Nov učni načrt. Izvršni odbor UJU izdeluje na željo ministrstva prosvete nov učni načrt, ki bo poslan tudi glavnemu prosvetnemu svetu. Ožji odbor UJU, v katerem sodelujejo tudi trije znani pedagogi je načrt pretresal in ga v glavnem izdelal. Sedaj se izdeluje načrt v podrobnostih.

— Seveda, šola je kriva. Iz poročil raznih zborovani razvidim, da se številno bolevnikov za novo šolo hitro množi. Le-ti stopajo na plan, pred tovariše, pred roditelje šolske dece. Iz konservativnih razlogov je treba pobijati razne predsodke. Najbolj se širijo običajna da se otroci v šoli samo igrajo, sprehaajo, posebno pa, da je ta šola kriva, da se otroci ničesar pozitivnega ne nauče. Kakor pri nas, tako je tudi v nekaterih krajih Nemčije. To je napotilo tovariša Jurija Müncha, da je sestavil in izdal knjigo z naslovom: »Natürlich ist die Schule schuld«, Dürr-sche Verlag Leipzig. Knjiga je namenjena staršem. Tu naideš velevažne praktične razprave glede »stare« in »nove« šole. Avtor ti obdeluje isto učno snov z vidika »stare« in »nove« načina. Izjavljam, oiasnuje s tipičnimi slikami. Posebno za elementarni razred naideš tu veliko učne snovi mlaiaev in nasvetov. Cena knjige mi ni znana, ker sem jaz prejel en eksemplar brezplačno. Naibže se oiblie cena okrog 2 Mk. Kdor jo želi naročiti, naj mi tekom 10 dni javi, da jaz več knjig istočasno naročim in potem razpošlim. Nikdo naj ne zamudi prilike.

Leo Pibovec, Jesenice.

— Žalostne razmere na državnih šolah v Prekmurju. Ponovno smo opozarjali merodajne faktorije na žalostne nedostatke na državnih šolah a vse zaman. Še se sedaj, ko ide proračunsko leto h kraju, niso dobile za gradbena dela niti vare. Nekatere šole so v tako desolatnem stanju, da je v njih nauk nemogoč. Mnogo učiteljev(ic) je že zho'elo. Žalosten primer nam rudi šola v Ženavlah. Šolski upravitelj je bil vpoklican k voiakom, ohe učiteljici sta zboleli (šola ima toliko šip nobitih, da je vsako kurjenje brezuspešno). Okoli 180 otrok pa je brez nouka. Prosili so za pomoč šolski upravitelji sreski noelavarii, veliki župan, a vse molodovanje je brezuspešno. Beograd je o'uh.

— Odlikovanje. Pretekli teden je bilo izročeno odlikovanje red Sv. Save V. vrste šolskemu upravitelju v Ormožu g. Adofu Rosini, predsedniku ormoškega učiteljskega društva. Tov. Rosina je tudi predsednik nadzorstva Ukrajne posolnice, bil je predsednik Ciril-Metodove podružnice. Oh ustanovitvi meščanske šole v Ormožu je postal tam učitelj, kjer je deloval štiri leta, dokler ni prišel za upravitelja na osnovno šolo. Uglednemu tovarišu naše čestitke!

— Odlikovanje tov. šolskega upravitelja A. Hrena v Studencih pri Mariboru se je izvršilo na kraljev rojstni dan 17. t. m. zelo slovesno. Sreski nadzornik tov. Koronec je zaslužnemu tovarišu pripel red Sv. Save, povdarial je njegovo doboletno uspešno delovanje za narod in domovino. Navzoči zastopniki šole, občine in Sokola (pri katerem je večletni starosta), so mu v navzočnosti dece obeh šol pristrčno čestitali. V ta namen prirejena šolska slavnost je izborna uspeha. Tovariši in prijatelji Hrenovi so se udeležili hanketa krajnega šolskega sveta —

znak dobre harmonije! — in ostali v prijetni družbi dolgo časa. Za CMD so v proslavo Hrena-Kompoliskega — ki je bil več let na CMD šoli na Muti — ob tej priliki zbrali lepo vsoto 250 Din. Živel!

— **Draginske doklade.** Beogradski listi javljajo, da ostane sklep ministrskega sveta glede znižanja draginskih doklad državnim uradnikom še nadalje v veljavi. V tem oziru je stavljena v načrt finančnega zakona za leto 1927/28. posebna določba, ki se glasi: »Jemlje se na znanje in odobravo: a) sklep ministrskega sveta D. R. br. 99.000 z dne 23. julija 1926 glede znižanja pomoči, honorarjev, odstotkov za tanišnje in draginskih doklad itd.

— **Ukinitve osnovnošolskih izpitov za uvrstitve po čin. zak.** V smislu ministrskega odloka O. N. br. 25.445 z dne 16. oktobra 1926 je ukinjeno poaganje izpitov čez osemrazredno osnovno šolo za reguliranje položaja po uradniškem zakonu.

— **Pravica višje položajne plače.** Glavna kontrola je objavila načelni odlok glede pravice učiteljev do povišic. Po tem odloku nimajo učitelji in učiteljice pravice v višjo položajno stopnjo v dnevnem nastavitve, marveč z dnevnim podnisa dotičnega ukaza. Prosvetno ministrstvo je doslej zastopalo ravno nasprotno stališče. Glavna kontrola je v tem oziru razveljavila več odlokov prosvetnega ministra in zahteva povračilo preveč izplačanih zneskov.

— **»Slovenska Kralina«.** List za vzgojo in izobrazbo. Izšla je prva številka tega lista ki je last sreskega odbora Podmladka društva Rdečega križa v Dolni Lendavi. Cena vsaki številki 1 Din. — List ureja Leo Cepuder, sreski šolski referent in je pisan deloma v prekmurskem diialektu.

— **»Meščanska šola«.** Izšla je osma številka III. letnika s sledečo vsebino: Filaidič: U čemu je smisao naše organizacije. Dimitrijevič: Nacionalna književnost. Kulier: Četrdesetgodišnja bos. herc trgovačkih škola. Marija Kvaternik: Naučno putovanje naše mladeži. Ant. Fakin: Obravnava semen v I. razredu. Dobre stvari najdemo tudi v »Pedagoških paberkih«. »Organizaciji grad. škole«. »Beležnik«. »Naši organizaciji«. List, ki vsebuje mnogo pedagoških in naučnih članov, bode tudi učitelstvu osn. šol zelo dobrodošel.

— **Vsem šolskim odrom!** Narodno-prosvetni odsek UJU — povereništvo Ljubljana ima v zalozni prepise sledečih iger: Ribičič: Trije bratje, šest deških in ena dekliška vloga (ena slika); Lola, 9 deških, 1 dekliška vloga (štiri slike); Trošt: Kraljevič Marko in beg Seladin 4 deške, 3 dekliške vloge (eno dejanje); Testament mame Jugovičev, 3 deške in 4 dekliške vloge (3 slike); Tiran: Pri botri zimi 12 deških, 4 dekliške (bolje tega vile, ptiki muca) dvo-dejanka s plesom in petjem; Fr. Skuli: Ujedinjenje, 5 deških vlog (ena slika); Čebular: Sirota Marica, 5

dešk., 6 dekl. (9 škratov, 7 vil) štiri dejanja; Šušteršič: Svetli kamen, 19 dešk., 2 dekl. (služabniki, palčki nadarja poleg gor. vlog) štiri slike. Poleg navedenih iger ima »Prosvetni odsek« v prebisi Zbirko deklamovank, ki jo je uredil F. L. Zbirka obsega dva dela: v prvem delu so deklamovanke za otroke nižjih razredov, a v drugem za otroke višjih razredov. — Tovariši(ice)! Poživite zopet delovanje šolskih odrov in sežite pridno po navedenih delih. Poslužite se tudi zbirke »Šolski oder« in povzdignite naše prosvetno delovanje med deco. — V vseh teh zadevah obračate se na tanišstvo narodno-prosvetnega odseka Pov. UJU — Ljubljana.

— **Za našo pedagoško knjižnico Pov. UJU.** Po dolgem prestanku prihajam zopet s prošnjo. Dasi se mi je posrečilo nekaj del izpopolniti, vendar jih je še mnogo ostalo nedopolnih, zato se obračam na vse tovariše(ice) s prošnjo: Preglejte svoje knjižnice, morda naide kdo katero v knjižnici manjkajočih knjig, ki so spodaj navedene:

»Zvonček« manika II. XV. in XXIII. letnik.

»Popotnika« manikajo letniki 1880., 1882., 1884., 1918., 1921., 1924.

»Vrtec« I. do VII., VIII., XX., XXII. in XXV. do LV. letnika.

Die neuen Gesetze und Verordnungen auf dem Gebiete der Volksschule od 2. do 13., 14. in od 20. zvezka dalje.

»Naša bodočnost« manika I. letnik.

»Pedagoški letopis« III. in XVII. letnik.

Ne samo navedene, ampak vse knjige, katerekoli vsebine, vse so za knjižnico dobrodošle.

— **Društvo »Ženski Pokret«** vabi učiteljice na priateljski sestanek v sredo, dne 29. decembra ob 4. uri popoldne v damski sobi kavarne »Emona«. Dobrodošle vse, tudi nečlanice.

— **Natančen naslov pri poštni hranilnici okrajnega učiteljskega društva za ljubljansko okolico** je sledeči: »Društvo učiteljev in šolskih priateljev za okraj ljubljanske okolice (Borovnica) št. 12.226. S 1. januarjem 1927 se ustavi stanovski listi vsem onim, ki niso poslali pristopnih izjav. Neplačana članarina za tekoče leto se bo brezpogojno iztirjala če treba tudi potom odvetnika na račun dolžnikov.

— **Članstvu učiteljskega društva za mesto Ptui in ptujski šolski okraj.** Te dni preimejo šolski upravitelji oziroma poverjeniki 5 položnic s katerimi se naj vplača polletna članarina, in sicer plačajo: Učitelji, učiteljice ter upokojenci s polno službeno dobo 5-krat po 20 Din. poročene učiteljice 5-krat po 10 Din. vrtnarice 5-krat po 13 Din. Da zamore blaginjska zadostiti vsem obvezam, se naproša cenjeno članstvo, da pričlenia z vplačilom takoj meseca januarja. Nadalje se prosi članstvo, da poravnava v

kolikor se to še ni dogodilo članarino za »Učiteljski dom«.

— **Nov pevski zbor.** Ob priliki zborovanja slovenizirane učiteljskega društva v Sloveniziradu dne 4. decembra 1926 se je po izčrpanem dnevnem redu ustanovil pevski zbor h kateremu je pristopilo nad polovico članov. Voditelj zboru je tov. **Iosip Križman**, šolski upravitelj v St. Janžu pri Dravogradu. Želimo mu obilo uspeha!

— **Ne prezrite, temveč uvažujte!** Vse poverjenike, ki so pobirali članarino za Učiteljski konvikt, prav lepo prosim,

Naša društvena zborovanja.

Važni sklepi glede kmetijsko-nadaljevalnega šolstva pri Mežiškem učit. društvu. — Tudi učiteljice naj sodelujejo. — Nameščanje novincev. — Kritika novih učnih načrtov.

Marenberško društvo zahteva ustanovitev obrambnega fonda za učiteljstvo. — Protesti učiteljstva proti kršitvi zakona v Möderndorferjevem slučaju.

Vabila

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje 8. januarja br. 1. ob 10. uri v »Narodnem domu« v Mariboru na sledečem sporodu: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Predlogi, želje in nasveti k osnutku novega šolskega zakona. 3. Volitve novega odbora. 4. Slučainosti.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUI IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** ima v soboto, dne 8. januarja 1927 ob 10. uri svoj letni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o uradniškem kongresu (poročja tov. Šestan). 4. Poročilo društvenih funkcionarjev. 5. Volitve. 6. Slučainosti, želje in predlogi. Zborujemo kakor navadno v »Mladiki«. Ako ob 10. uri občni zbor ni sklenčen se vrši čez eno uro novi občni zbor, ki bo pri vsakem številu članov sklepčen. — **Predsednik.**

Poročila:

— **Zborovanje učiteljskega društva za Mežiško dolino** dne 2. oktobra v Mežici.

V uvodnih besedah omenja predsednik odgovorno in častno nalogo našega društva v našem stanovskem pokretu. Pri verifikaciji zapisnika zadnjega zborovanja se tov. Doberšek zahvaljuje tov. Zegji za prireditve in spretno vodstvo rokotvornega tečaja v Guštanju Nato stavi in utemeljuje sledeči nujni predlog, ki ga zbor soglasno sprejme:

Ugotavljamo, da kljub ponovnim protestom od naše in druge strani letos zopet ob pričetku šolskega leta ni bilo poskrbljeno za pravočasno popolnitev izpraznjenih učnih mest in nekatere šole še danes čakajo na učitelja. Zato pozivljamo povereništvo k najodločnejšim korakom, da se te napredku šolstva in ugledu države ob meji skrajno kvarne razmere vendar enkrat uredijo in se dožene tudi vzrok teh abnormalnih razmer.

O pokrajinski skupščini v Celju poroča tov. Möderndorfer. Njegova izvajanja dopolnjuje tov. Gačnik. Našim zastopnikom se izreka za njih odločen nastop zahvala. Z odobravanjem se sprejme tudi s humorjem podano poročilo tov. Doberška o glavni skupščini v Beogradu.

Kot glavna točka dnevnega reda sledi referat tov. sres. šol. nadzornika Močnika o kmetijskem nadaljevalnem šolstvu. Vsestranski, strokovnjaško podani obravnavi predmeta sledi daljša debata, ki vede do sledečih sklepov:

nai mi sedaj ob zaključku poslovnega leta pošlejo izpolnjene izkaze o vplačani članarini. — **Iosip Kobal**, blaginjski.

— **Članstvu kočevskega učiteljskega društva.** Nekateri člani našega društva še do sedaj niso vrnili prijavnic. Po naročilu odbora opozarjam dotičnike, da mora imeti odbor do 31. decembra t. l. točen pregled vsega članstva. Kdor se do tega časa ne prijavl, ostane izven društva ker v organizaciji ne more biti izjem. — **Predsednik.**

1. Uvidevajoč veliko važnost nadaljnje izobrazbe in vzgoje naše kmetijske mladine po dovršeni osnovni šoli smo za to, da se ustanovijo povsod, kjer so za to dani najnujnejši pogoji, kmetijske nadaljevalne šole in sicer za enkrat z neobveznim obiskom.

2. Ker je ženska mladina v enaki meri potrebna izobrazbe kot moška, naj se tovarišice učiteljice z vnezo posvetijo študiju kmetijskega nadaljevalnega in gospodinskega šolstva in se v tej smeri tudi praktično udeležujejo.

3. Od vlade in vseh drugih poklicanih činiteljev pričakujemo, da stremljenja učiteljstva v tem oziru podprejo in zlasti siromašnim občinam pomagajo s potrebnimi denarnimi sredstvi.

4. Učiteljstvu se naj da priliko, da se temeljito usposobi za svojo vzgojno in izobraževalno nalogo med kmetisko mladino.

5. Tov. sreskega šolskega nadzornika naprošamo, da prevzame inicijativo za ustanovljenje kmetijskih nadaljevalnih šol v okraju ter skliče v najkrajšem času sestanek interesentov iz celega sresa v svrhu razgovora in nadaljnjih ukrepov v tej zadevi.

Kot zadnja točka dnevnega reda se obravnava novi učni načrt za osnovne šole. Tov. Močnik, bivajoč kot gost v naši sredi, kritikuje v daljših izjavah načrt z vidika sodobnih pedagoških načel in izsledkov eksperimentalne psihologije in prihaja do zaključka, da je načrt v celoti in v svojem temelju zgrešen. Radi nedostajanja časa se naroča odboru, da načelno stališče našega društva formulira v posebni resoluciji. Glede uporabe načrtov v praksi se bo nadaljeval razgovor na enem izmed prihodnjih društvenih zborovanj.

Ob koncu se še sprejme sklep, s katerim se pozivlja povereništvo k energični intervenciji radi načina razdelitve nagrad po členu 40. uradn. zakona, pri kateri razdelitvi se je osnovno šolstvo popolnoma prezrlo in se ni priznala nagrada niti onim težavnim službam na samotnih, hribovitih, obmejnih šolah, ki bi jo pred vsemi drugimi službami zaslužile.

Dodatek: Sklep odbora v zadevi učnega načrta se glasi:

Novi učni načrt za osnovne šole ni le površno, stvarno pomanjkljivo sestavljen, ampak z vidika priznanih pedagoških in psiholoških načel v celoti in v svojem temelju zgrešen.

Popolnoma neuporabljiv je za naše šole z osemletno šolsko obveznostjo, ker je prikrojen za štiriletno šolsko obveznost in ga radi tega ni mogoče spraviti v sklad s starimi učnimi načrti za višjo stopnjo, ki deloma vsebuje isto snov kakor novi.

Po našem prepričanju je enoten detajliran učni načrt za vse šole v državi brez ozira na različno šolsko obveznost v posameznih pokrajinah pedagoško in praktično nemogoč.

Odločno ugovarjamo načinu, kako se rešujejo taka za vse osnovno šolstvo važna vprašanja

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani

priporoča iz svoje zaloge učila:

Toplomer 40° R in 50° C Din 30.—.
Toplomer 80° R in 100° C Din 35.—.
Barometer Din 225.—.
Kvadratni meter (m²) na platnu in palicah Din 100.—.
Kubični meter (m³), zložitljiv iz 12 meterskih palic, Din 180.—.
Kubični decimeter (dm³), razstavljiv na cm³, Din 36.—.
Papirnati meter (v širokosti 1 dm) Din 5.—.
Šolski meter (palica) Din 32.—.
Magnetna palica Din 36.—.
Magnetna podkev 12 cm Din 16.—.
Kompas v kovinasti in s steklom zaprti škatljici Din 50.—.

Meden obroček s kroglico Din 54.—.
Špiritna svetilka Din 18.— do Din 24.—.
Električno nihalo Din 16.— do Din 56.—.
Voltov element Din 116.—.
Elektroskop Din 170.—.
Heronova buča Din 38.—; Heronova buča, zapiralo iz medi Din 160.—.
Sesalka, steklena Din 70.—.
Tlačilka, steklena Din 70.—.
Škripec Din 18.—.
Svinčnica Din 10.—.

Grebljica Din 20.—.
Računalo s 100 kroglicami Din 260.—.
Štavnica za elem. razred (lesena kaseta) Din 220.—.
Številčne table od 1—10 Din 120.—.
Serija števil od 1—10 Din 10.—.
Tisočna razpredelnica na platnu in palicah Din 54.—, isto za številca do 100 Din 54.—.
Ravnica za šolsko tablo 120 cm Din 30.—, 150 cm Din 40.—.
Geom. telesa: Kocka Din 14.—, prizma Din 14.—, štiristrana piramida Din 16.—, trostrana piramida Din 18.—, valj Din 14.—, stožec Din 16.—, krogla Din 16.—.

Poleg navedenih predmetov nabavlja knjigarna po naročilu tudi druga potrebna učila za prirodopisni, prirodoslovni, zemljepisni i. dr. pouk, ter se šolskim upravitelstvom v to svrhu najtoplejše priporoča.

Knjigarna Učiteljske tiskarne preskrbuje šolam in učiteljstvu pedagoške in druge knjige tudi iz inozemstva.

Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi še večje število Humkovih knjigoveznic, cena komadu Din 1200.—.

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Franciškanska ul. 6. Učiteljstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne. Zvezki se prodajajo v korist »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani in »Učiteljskega doma« v Mariboru.

Naročajte edino pri KNJIGARNI Učiteljske tiskarne! Svoji k svojim!

brez sodelovanja učiteljstva in drugih poklicnih faktorjev in pripisujemo temu dejstvu glavno krivdo, da smo dobili učni načrt, ki se ga moramo pred pedagoškim svetom naravnost sramovati.

Pozivljamo poverjeništvu, da izposluje razveljavljanje tega učnega načrta.

+Učiteljsko društvo za marenberški okraj je zborovalo v Vuhredu dne 11. dec. 1926.

1. Zadnji zapisnik se prebere pri prihodnjem zborovanju.

2. Posebnih dopisov ni.

3. Predavanje: Smernice za zbiranje domoslovnega materiala. Poročal tov. B. Jurančič. Da spoznamo otroka do dna, se moramo poglabiti v njegovo okolico. Zato proučujemo lokalno ljudsko zgodovino, bajke in pravljice, šege in navade, vraže ter jim iščimo pravo vzročnost! Nadalje, odkrivajmo naravne lepote, rodovitnost zemlje, zakopane zaklade. Pojasnimo naravne pojave fosforiranja, ognja sv. Elma, podzemskih jam, ki še tvorijo danes temelj vraževerstvu, posebno v hrbovju. Nabirajmo originalne ljudske izraze, ornamentiko itd! Ilustrirajmo produktivnost tal, klimatične razmere, gospodarstvo in trgovino, alkoholno vprašanje in socialni položaj ljudstva z uradnimi statistikami.

Predavatelj je podal podroben načrt za zbiranje domoslovnega materiala. Redakcijski odbor ga bo še predelal ter razposlal na vsa šolska upraviteljstva marenberškega okraja. Isti odbor bo pri vsakem zborovanju sprejemal nabrano snov. Tovariši naj prinašajo tudi kamenine svojega šolskega okoliša v Vuhred, kjer se bodo postavile mineraloške zbirke za vse šole v okraju.

4. Slučajnosti.

Resolucije:

a) Učiteljstvo marenberškega okraja odločno protestira proti premetitvi tov. Vinka Mödnerdorferja v Mežici brez predhodne disciplinske preiskave ter apelira na Poverjeništvu UJU Ljubljana, da ukrene vse potrebno, da se premetitev ukine.

b) Marenberško učiteljsko društvo poziva Poverjeništvu UJU Ljubljana naj nemudoma ustanovi organizacijski obrambni sklad. To je možno, ako se določi za fond 1 Din kot vsakomesečni prispevek od članarine.

Marenberško učit. društvo je pripravljeno sprejeti v svrhu realizacije obrambnega sklada tudi zvišanje članarine.

Obrambni sklad naj opravlja poseben odsek, ki ne sme razpolagati z denarjem v drugačne svrhe.

b) Sestava podrobnih učnih načrtov se preloži na poznejšo dobo.

c) Pri januarskem zborovanju razpravlja o projektu šol. zakona tov. Lešnik in Pahor.

č) Redni občni zbor se vrši v prvi polovici januarja.

5. Rokotvorni tečaj pod vodstvom tov. Kosa z Mute. Tokrat je bilo na programu izrezovanje zvezd, lepljenje geometrijskih likov, silhuet in raznih drugih figur iz raznobarnega papirja. Pri prihodnjem zborovanju se rokotvorni tečaj nadaljuje.

Predsednik: B. Jurančič.

Ferijalni Savez učiteljstva.

VABILO.

V sredo 29. decembra t. l. se vrši zborovanje Učit. F. S. v Mariboru ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo o sestanku Učit. F. S. 10. avgusta v Beogradu (tov. Mrovlie).
2. Organizacijsko delo U. F. S. (tov. Mrovlie).
3. Ekskurzija na Francosko (tov. Mrovlie).
4. Slučajnosti.

K zborovanju so vabljeni vsi tovariši(ice) — ferijalci(ke): za one tovariše(ice) ki so se udeležili ferijalnih ekskurzij po SHS in CSR je udeležba moralna dolžnost.

Pismene predloge prosim do 28. t. m. na naslov: S. Mrovlie, meščanska šola Jesenice. — Za U. F. S. Slavko Mrovlie l. r., glavni poverjenik U. F. S.

Nasa gospodarska organizacija.

—g Učit. Samopomoč. Člani ste prešli pred kratkim položnice za 128. smrtni slučaj (Emilia Kopriva Sp. Poljskava). Prosim vliudno, da vsakdo takoj nakaže mali znesek (6 Din ali noročenci 11 Din) Zlasti prosim vse tiste, ki imajo kaj zaostankov da jih poravnajo še v tem mesecu. Ne nakazujte pa v zadnjih

dneh meseca. ker razpošiljam v teh dneh nove položnice: pri tem se nakazila in položnice križajo. kar povzroča pri nekaterih razburjenje in reklamiranje. Ne izgubi se nič: kar je več nakazanega. se vključi na smrtni slučaje za naprej — Za 1. januar 1927 dobite položnice za upravnino in letnino l. 1927. ter za nove smrtni slučaje. ki bodo dotlej nastali. Do zdaj je upravi znan 129. smrtni slučaj znaša 10.055 Din. za 129. smrtni slučaj pa 10.130 Din. — Dne 20. decembra 1926 ima Učit. Samopomoč 2026 članov.

Književnost in umetnost.

— Guliverjeva potovanja. Po spisu Jonatana Swifta priredil za slovensko mladino Pavle Flerš. — Ljubljana 1926. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. Str. 203. — Cena vez. Din 42. — Znamenito Swiftovo delo o Guliverjevih potovanjih, ki ga čitajo vsi narodi sveta, ima sedaj tudi zdravo, jasno in privlačno slovensko lice, ki bo naši mladini zbuja razumljivo pozornost, dramilo nje svežo domisljijo in končno z nevsiljivo moralo ponazorilo rečenico: Povsod dobro — doma najbolje! Knjiga ima dva dela: prvi del nas vodi po deželi Pedenjskožičkov, drugi del nam kaže deželo Goljatov — dva ogromna kontrasta, ki sta toliko različnejši vidna, ker jih podčrtavajo obile vro uspele ilustracije. Že odrasel človek čita knjigo z nezmanjšano pažnjo, toliko bolj bo prijala mladini, ker jo gladko, tekoče in napeto pripovedovanje dviga iznad vsakdanjosti v deveto deželo čudovitih bitij in dogodkov. Prevajalec je poskrbel za lep in čist prevod, založništvo pa je knjigo okusno opremilo. Knjiga zasluži, da jo sprejmo zasebne, javne in knjižnice. Povsod bo dobro došla! —t—

— E. Gangl: Hram slave, Ljubljana 1926. Eleg. vez. 40 Din, broš. 30 Din. Str. 152. Učiteljska

tiskarna v Ljubljani. — Pod naslovom »Hram slave« je izšla po daljšem premoru nova zbirka pesmi E. Gangla, ki jo smemo po nje vsebini smatrati za prvi pojav te vrste v naši književnosti. V knjigi, ki se odlikuje po elegantni opremi, je zbranih 40 balad in romanc, ki jim je zajeta snov iz naše nacionalne in kulturne zgodovine, počenši z dobo solunskih bratov Cirila in Metoda pa vse do današnjih dni. Kraljevič Marko, Kosovo, Gosposvetsko polje, doba Matije Gubca, Zrinjski in Frankopan, turški boji, svetovna vojna, Petar Mrkonjić, Vodnik, Prešeren, Tavčar — vsi ti izrazi predstavljajo svoja časa in vsi ti silni dogodki naše preteklosti imajo v »Hramu slave« postavljene svoje spomenike, ki jih je pesnikova zamisel izoblikovala v realni preprostosti in v zgodovinski istinitosti. Navmes so izvršene pesmi, ki proslavljajo lepoto in pomembnost naše zemlje. Posamezne pesmi napravljajo na čitatelja mogočen vtisk po sili pesniškega izraza in po dramatičnosti snovi (Solunska brata, Kosovo, Izdajalčeva smrt, Knez Ivo in majka Boja, Petar Mrkonjić, Smiljana, Dečko, Ivan Tavčar, Naš človek). Vso knjigo prevaja duh slave naše preteklosti in ji daje visoko ceno vznesena domovinska ljubav, ki nevsiljivo, iz dogodkov samih izvira, pretresa in vnema čitatelja. »Hram slave« je dokaz veličine, tragike in sijaja naše preteklosti — knjiga, ki mora biti del inventarja vsake nacionalne hiše in šole. Zbuja in utrja nam ponos in nam kaže pot tvornosti v bodočnost. Pesnik se je oddolžil svojemu narodu in svoji domovini z izlivom burne svoje srčne krvi.

M. P.

Listnica uredništva.

—lu Več dopisov smo morali preložiti na prihodnjo številko.

Vsem čitateljem in dopisnikom želimo vesele božične praznike!

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

NOVA ŠOLSKA TABLA dvojna, na škrpicah, se ugodno proda. Ponudbe na upravo U. T.

UPRAVA ZVONČKA

Ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in

nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih številčkov letnikov à 3.— Din komad na razpolago.

Z LAHKOTO DOSEŽATE DOBRE USPEHE PRI POUKU,

ako imate uvedene ročne zemljevide kulturnih

skupin, katere je izdal Učit. dom v Mariboru. Izšli so sledeči: I. Pohorje s Kozjakom, — II. Slov. gorice s ptujskim in dravskim poljem, — III. Prekmurje z Medjimurjem, — VI. Celjska kotlina s Spodnjim slov. Posavjem, — V. Ljub-

ljanska in Mariborska oblast (Slovenija). Cene znižane.

ZGODOVINSKO UČNO SNOV,

ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Nerat: „Zgodovinski čitanki“, ki jo je založila Učit. tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

VSEM ŠOLAM IN KRAJNIM ŠOLSKIM SVETOM

OFERIRAM

AMERIKANSKO PRAŠNO OLJE

BREZ DUHA, ZNAMKE HYGENIE

PO NAJNIŽJIM CENAM IN VSAKO KOLIČINO

AVGUST ŽLAHTIČ

RAZPEČEVALEC AMERIKANSKIH MINERALNIH OLJNATIH PRODUKTOV

MARIBOR
SLOVENSKA UL. 2.

SOLIDNO BLAGO. NIZKE CENE.

MANUFAKTURA

FRANJO MAJER

MARIBOR
GLAVNI TRG 9.

Zahvala.

Za izraze sožalja, za prekrasne vence ter za spremstvo na poslednji poti naše nepozabne žene, matere, svakinje in tete, gospe

Terezije Kolarš-Slovakove

učiteljice v pokoju

izrekamo tem potom svojo najpristranejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo preč. duhovščini za vodstvo pogreba, okoliškemu učiteljstvu za tako obilno udeležbo, gg. nadučiteljema Viktorju Črnogaju in Francu Zupančiču ter gđ. učiteljici Hildi Požarjevi za žalne govore doma in ob odprtem grobu, domačim pevcem, svetovnjurjevškemu pevskemu zboru in šolski mladini za ganljive žalostinke ter vodstvom obeh šol za korporativno udeležbo šolske mladine.

Pertoča, dne 18. decembra 1926.

Rodbina Kolarševa.

Rokotvorni pouk.

Vse potrebščine za KNJIGOVEŠTVO IN KARTONAŽO dobite najceneje v trgovini

„ŠAGRIN“ dr. z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6.
(nasproti Hotela Union.)

Različne tkanine za ženska ročna dela

v največji izberi.

Na zahtevo vzorci!

A. & E. SKABERNE,
LJUBLJANA

Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!